

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianas og for andre end forannævnte landes vedkommende i St. Olavs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 øre pr. petitlinie.

Politisk oversigt.

I anledning af den internationale fredskongres fremhæves det, at „til den tanke, at voldgiftsdom skal afløse krigen, maa abbé de Saint Pierre, hertugen af Orleans's navnkundige skriftefader, siges at være ophav.“ Pavens ønske gaar i samme retning som fredskongressens.

Den hl. fader, hvem man plyndrer i Italien, er bleven grundeier i Frankrige. Markise de Blessis-Belliére havde nemlig indsat ham til universalarving og har ved sin død efterladt ham et palads i Paris, der er bestemt til apostolisk nuntiat, og et stort riddergods i Somme. — Angaaende pavens meget omtalte kjøretur „udenfor Vatikanet“ hed det fra ikkekatholsk side dels, at han under kjørselen havde været paa „italiensk“ grund og derved vilde vise tilbøielighed til forsoning med den kirkerøverske regjering; dels, at han vilde fremkalde en opfriskelse af „det romerske spørgsmaal“ ved at betegne og med en mur indhegne som sit omraade et omraade, der var „italiensk“. Spilfegeri var det hele. Paven har slet ikke været udenfor Vatikanet, hverken paa „italiensk“ eller omstridt grund, men blot taget den vei indenfor Vatikanets omraade, som baade han selv og Pius IX. adskillige gange før har kjørt til haven. Efterretningen, der har hvirvlet saa meget storpolitisk støv op, var udspreddt af selve den italienske regjering for at bilde verden ind, at paven ikke længer er fange i Vatikanet.

Den faldne tyske rigskansler vil sandsynligvis maatte figurere som hovedvidne for retten i en presse-sag, der er opkommen, grundet paa hans udtalelser om pressens troløshed. — Fortyskningen af Elsass-Lothringen gaar sin jevne gang. Ved det katholske presteseminar i Metz var endnu fremdeles tre franske prester ansatte. Skjønt de aldrig har givet sig af med politik, men blot med videnskaben, er de nu udviste af landet.

Helgolønderne har sendt dronning Viktoria en afskedsadresse, som viser, at den almene stemning er gunstig for øens forening med Tyskland.

Den engelske øverstkommanderende, hertugen af Cambridge, holdt i tirsdags mønstring af garde-grenaderregimentets 2den bataillon, som havde negtet lydighed. Efter en meget skarp tale bekjendtgjordes, at 5 mand

havde faaet fra 1½—2 aars fængsel. Bataillonens forlægges til straf antagelig til Bermudas-øerne i Vestlindien. Ogsaa i andre batailloner viser der sig tegn til insubordination.

Irlænderne er misfornøiede med general Wolseleys uduævnelse til høistkommanderende i Irland, da de venter sig ringe upartiskhed af ham.

I det engelske Ostafrika agtes bygget en jernbane fra Mombassa til Viktoria-Nyanza og dampskibsfart indrettet paa denne sø. Regjeringen vil fremme indvandring fra Indien.

I Sydafrika vokser udsigterne til, at der kan blive dannet en føderativ republik af Kapstaten, Natal, Transvaal, Oranjefristaten og de egne, der staar under britisk „beskyttelse“. Republikken skulde indgaa forbund med England.

Frankrige høster ogsaa frugt af den tysk-engelske Afrika-traktat, idet dets fordring paa at faa Madagaskar, Tunis og de bag Tunis liggende egne godkjendt som dets eiendom bliver opfyldt.

I den belgiske hovedstad har den liberale, ultsaa antikatholske styrelse med borgermesteren i spidsen afholdt en 4-dages „nationalfest“, ved hvilken der blev afsløret 8 marmorstatuer af geusere, som i det 16de aarhundrede søgte at skille Belgien ved sin gamle, katholske tro. Foranledningen var 60-aarsdagen for Belgiens uafhængighed, med hvilken 25-aarsdagen for kong Leopold II.s tronbestigelse faldt sammen. Kongen prises i høie toner af de liberale, fordi han altid har været et føieligt redskab i deres haand, saavidt forholdene har tilladt det; hans dronning er derimod en from katolik.

Gammel-czekernes mangcaarige fører, dr. Rieger, er traadt tilbage fra denne stilling, grundet paa de talrige angreb, han gjøres til gjenstand for. Partiet lider et stort tab derved; men ungczekerne fryder sig i det styrkede haab om snarlig seier i nationalitetskampen mellem tysk og slavisk.

Fra Serbien reiser nu baade kong Milan og dronning Natalie bort. Den ene til Tyskland, den anden til Bessarabien. Forgjæves har dronningen søgt at faa deres egteskabsskilsmisses erklæret ugyldig og derved lidt et moralsk nederlag.

Bulgarien har af sin landsherre, sultanen, opnaaet sin kirkes uafhængighed af den skismatiske patriark

i Konstantinopel. Bulgariske biskoper indsættes i Üsküb, Köprülü og Ochrida (Makedonien).

Republiken Guatemala har villet benytte sig af uordenen i San Salvador til at annektere nævnte republik; men den udsendte hær blev fuldstændig slaaet og krigsskuepladsen forlagt til dens eget land. Saaledes har det hedet; men efterretningen er atter bleven benægtet. Forøvrigt ventes en hidsig krig mellem Guatemala og Honduras paa den ene side, San Salvador, Nicaragua og Costarica paa den anden side om, hvem der skal føre det store ord i Mellemamerika.

I Argentina trækker revolutionære skyer op, grundet paa den slette finanstilstand; ogsaa i Venezuela, Bolivia og Chili gjærer det.

Gudstjenesten i St. Olafs kirke i Kristiania.

Søndag den 27de juli: Kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 5 andagt med prædiken.

Ugekalender.

Søndag den 27de juli, 9de søndag efter pinse (Epist.: I Kor. 10, 6—13; evang.: Luk. 19, 41—47). Veronika Giuliani, kapucinernonne, † 1727. — Mandag. Viktor I., pave og martyr, † 202; Innocens I., pave, † 417; Nazarius og Celsus, martyrer, † ca. 68. — Tirsdag. Olaf den hellige, konge af Norge, † 1030. — Onsdag. Martha, jomfru. — Torsdag. Ignatius Loyola, stifter af jesuiterordenen, † 1556. — Fredag, den 1ste august. Ihukommelse af apostelen Petrus's lænker. — Lørdag. Stefan I., pave og martyr, † 257.

Søndag den 3dje august. Ihukommelse af samtlige hellige paver.

9de søndag efter pinse.

Sidste søndag lagde st. Paulus igjennem Romerbrevet os paa hjerte, at vi ikke er kjødets skyldnere, saa at vi lever efter kjødet; og idag drager han atter de legemlige synder frem i forgrunden gjennem sit brev til korintherne. Lad os derfor se lidt paa menneskets forhold til sit legeme.

1. St. Paulus siger, at vi ikke er kjødets skyldnere; men han føier en begrænsning til sin erklæring. Thi i virkeligheden skylder vi vort legeme noget.

Enhver er jo pligtig at yde det den pleie, næring og hvile, som det har behov for at kunne udfylde sin bestemmelse, nemlig afgive et skikket opholdssted for sjælen under det jordiske liv og et brugbart verktoi til det gode i viljens og forstandens haand. Hvem der uden holdbar grund gjør sig skyldig i forømmelse paa dette omraade, synder imod det femte bud.

I tilsyneladende strid med selvopholdelsespligten staar øvelse af legemlige bodsgjerninger, da disse almindelig svækker legemet og ofte afkorter levetiden. Dog, det er kun i tilsyneladende modstrid. Kirken anbefaler legemlige bodsøvelser som en hjælp til at afdøde sindet med dets onde begjærighed, som et fremragende middel til opnaaelse af fuldkommenhed — blot de for-

rettes i ydmygheds og lydigheds aand. Alle gode børn af kirken øver dem desuden, ja mange af dens store helgener har drevet dem til en næsten utrolig grad af strengthed, og Gud har vidunderlig styrket deres legemes udholdenhed. Paa forhaand kan vi derfor sige, at slige bodsøvelser er tilladelige; ja for legemets egen skyld er de endog pligt.

Om end den laveste del, udgjør nemlig legemet dog en væsentlig del af vort jeg, bestemt til at dele saligheden med sjælen. Forpligtelsen til at frelse os indeholder desaarsag et bud om at sikre vor krop den evige velfærd, da den og sjælen enten gaar sammen i helvede eller sammen til paradiset; og hvem der undlader at benytte de tjenlige midler, kan med føie siges at hade sin sjæl og imodstaa Guds anordning. Men nu er det netop i kjødet, at den braad ligger gjemt, som ved alle slags tilbøieligheder og ved disses frugt: synden, stræber at døde sjælen. Skal det undgaaes, da maa braaden knækkes; d. v. s.: legemets begjærigheder maa dødes ved at negte det mange af de ting, det ynder, og paaføre det andre ting, som det har sky for. Seet fra et mennesket værdigt — fra et kristeligt, overnaturligt — standpunkt bliver resultatet følgelig dette, at vi er kjødets skyldnere, for saa vidt som vi er pligtige at vedligeholde legemet i saadan stand, at det kan tjene sjælen til opnaaelse af saligheden.

Hvoraf kommer det da mon, at folk har saa meget at skal have sagt imod udøvelsen af legemlige bodsgjerninger, betragter dem som religiøs overspændthed eller synes, de er uforsvarlige, idet de forkorter levetiden og svækker legemet? Det ligger simpelthen i, at verden nutildags er hensunken i saadan en blødagtighed og en saa grænseløs forkjælelse af det naturlige i os, at den reiser protest imod hvad der bringer naturen til at krympe sig. Hjerterne omfatter ikke længere det himmelske med saadan varme, at de er rede til at bringe noget rigtigt offer. Salige har folk nok lyst til at blive; men helst saa de, om de kunde kjøres lige op i himmerige med en første classes jernbanevogn istedenfor møisommelig at vandre, tilmed ad en trang, tornestrøet sti, hvor mangan drøi kamp paa afgrundens rand maa udfegtes imod sjælsfienderne. Fordi trosiveren er kjølnet hos kristenheden, lukker folk øinene i for retfærdighedens Gud og tænker sig en lutter barmhjertigheds Gud efter deres hu. Derpaa forestiller de sig det som en temmelig let sag at komme i himlen, og Jesu ord: „Faa er udvalgte; den port er snever, og den vei er trang, som fører til livet, og de er faa, som finder den; med vold trænger man

ind i himmeriges rige“ — ja alle den slags ufeilbare skriftsteder af Herrens egen mund lader man gaa i glemmebogen eller siger: De kan vel ikke være saa slemt mente! hvorefter slutningen, forførerisk men falsk, ligger ganske nær: Naar det ingen vanskelig sag er at komme i himlen, hvad skulde vi saa pine og plage legemet for?

Selv mordere af alle titler, fanatiske bodsøvere, kjødet for høit elskende verdensmennesker — der har vi de tre slags personer, som ikke betaler sin gjæld, ihvorvel de er legemets skyldnere, fordi vi alle har en tredobbelt pligt imod dette, nemlig at opholde det, tugte det og frelse det for evigheden.

2. Hvad her er sagt, strider ikke med st. Paulus's erklæring. Før at undgaa alle vrangne udlæggelser af sit ord: „Vi er ikke kjødets skyldnere“ — og slippe for misforstaaelser, lægger han til: „saa at vi skulde leve efter kjødet.“ Følgelig modsiger vi langtfra hinanden. Apostelen hævder blot, at vi ikke staar paa den maade i gjæld til vort legeme, at vi skulde leve efter kjødet, gjørende kjødets gjerninger.

Hvilke er disse? Først og fremst al umaadelighed og usædelighed; men mere endnu. Thi st. Paulus opregner i Galaterbrevet blandt kjødets gjerninger ogsaa afgudsdyrkelse, fiendskab, kiv, nid, vrede, trolddom. Alskens laster gaar altsaa der som her under navn af kjødets gjerninger — ikke som om de øvedes bogstavelig talt ved kjødets begjær; men det sker oftere i bibelen, at ordet kjød bruges istedenfor mennesket i dettes tilstand efter syndefaldet. Vi siges da at leve efter kjødet, naar vi lever efter os selv — „lever os selv“, som der staar, nemlig efter vort syndige tykke. Paa den maade, siger nu st. Paulus, er vi ingenlunde legemet forpligtede, at vi skulde synde; thi da vilde et fuldstændig unaturligt forhold være indtraadt: legemet, vor laveste del, var det herskende, og den ædleste del, sjælen, den lydende — et forhold, der vilde være ligesaa meningsløst, som om bilen kommanderede tømmermanden, høvlen snedkeren, skeen mureren, istedenfor at det er haandverkeren, der skal raade over verktøiet og benytte det, som han lyster, til at udføre gode arbejder. Thi legemet bør lyde aandens bud, ikke omvendt. —

Idet st. Paulus kalder sine kristne og os i erindring, at vi er Guds skyldnere og desformelst bør afholde os fra synden, hvilket middel griber han da for at bevæge os til et saa vanskeligt arbejde? Apostelen er menneskekjender; han ved, at de goder, en har i udsigt, almindeligvis øver større indflydelse paa sindet end de allerede modtagne, fordi menneskets

flygtighed udvisker den nyde velgjernings nærværelse, om vi saa maa udtrykke os, og dets umættelighed driver det til at vende blikket stedse hen imod nye goder. Snarere end til alt det, som Gud allerede har bevist enhver især, peger apostelen derfor hen til de goder, vi endnu kan have ivente. Han taler om det fremtidige med forsikring om, at hvem der følger syndens banner, han skal dø sjælens død fra naaden her i livet formedelst brøden, og dens evige død fra saligheden som straf. Paa den anden side derimod: hvem der afholder sig fra synden og træder som vagt om dydens, bodens og hellighedens fane, han skal leve naadens liv hermeden og hisset ærens liv som Jesu medarvinger formedelst adoptionen, hvilken den Helligaand virker i egenskab af kjærlighedens i vore hjerter udgydte aand.

Nordmænds vaabenfærd til det hl. land.

Af
grev Paul Riant.

(Fortsat.)

Sigurd synes at være forbleven temmelig længe i Apulien; det er først hen i sommeren, i juli eller august, at han, efter at have gjennekrydset havet om Grækenland, ankom til det hellige land, fulgt ifølge nogle krøniskrivere af skibe fra Flandern og Antwerpen, som underveis havde sluttet sig til hans flaaede, og af tre frisiske skibe, ombord i hvilke Karl den danske rimeligvis befandt sig. Kongen i Jerusalem, Balduin I., der var beskjæftiget med beleiringen af Edessa, havde nylig hørt tale om en betydelig ægyptisk flaaede, der først havde beleiret Beyrut, derefter var drevet om paa havet for at gjøre jagt paa fartøier, der havde pilegrimme ombord, og endelig var kommen til Ptolemaïs for at blokere denne stad. Beboerne i Askalon havde nylig forsøgt at overrumple selve den hellige stad. Fra alle kanter syntes de vantro saaledes at ville drage fordel af den latinske krigshærs afkræftelse, i haab om at gjenerobre byerne langs kysten, som alle med undtagelse af Askalon, Tyrus og Sidon var faldne i korsfarernes hænder. Efter pludselig at have forladt Edessa og underveis at have forenet sig med Bertrand af Tripolis, rykkede Balduin i sterke dagmarscher byen Akre til undsætning. Ankomsten af den norske flaaede, der bestod af 60 meget store skibe med titusend mand ombord, bestaaende af sterke, vel udrustede fodsoldater og velberedne ryttere, gav sagerne et andet udseende. Sigurd kaster anker, beretter Albert af Aken, foran Askalon, hvor han forbliver en dag og en nat og udfordrer indbyggerne til kamp. Men da ingen indfinder sig for at vove en dyst med ham, gaar han igjen under seil den næste dag og tager veien til Jaffa. Der erfarer han, at fæstningen Akre (Ptolemaïs) blokeres af den ægyptiske flaaede, som ved efterretningen om hans ankomst i farvandet straks hæver beleiringen; ægypterne trækker sig tilbage til

Tyrus uden at ville indlade sig i kamp, og Sigurd løber med sin flåde ind i havnen ved Akre, hvor han træffer kong Balduin, der ankom fra Edessa for at bringe byen hjælp.

De to kongers møde var hjerteligt. Den skandinaviske konges høje vækst, store ungdom og smukke holdning synes at have gjort et sterkt indtryk paa kong Balduin og hans hofmænd, blandt andre paa hans kapellan, Foucher fra Chartres. „Kongen“, fortæller denne, „bad ham indstændig om at forblive nogen tid i Palæstina for at yde hjælp ved erobringen af de hellige steder. Begge vilde de ved sin hjemkomst føle sig lykkelige over at kunne takke Herren, fordi Han havde forundt ham at bidrage til hans riges befrielse.“ Sigurd svarer paa Balduins tale, at han med sin flåde vil seile, hvorhen kongen maatte ønske det, men at han først vil opfylde sit givne løfte og besøge de hellige steder, ifølge evangeliets forskrift; „primum quærere regnum Dei, et post ea omnia profutura quærentibus inveniri.“ Balduin modtager tilbudet og ønsker selv at ledsage Sigurd og hans lensmænd til Jerusalem. De drager da op til den hellige stad; hele geistligheden, klædt i hvid ordensdragt, kommer dem imøde i høitideligt optog under sang af hymner og følger dem til den hellige grav, hvor begge kongerne knæler ved hinandens side. Sagaen tilføier en skildring, der bærer et mærkeligt præg af skandinavernes barnlige mistillid og forfængelighed: „Kong Balduin“, fortæller den, „havde befaleet at lade veien, som førte til Jerusalem, bedække med kostbare tepper og holdt i den anledning følgende tale til sine omgivelser: „I ved jo, at en berømmelig konge snart vil komme og besøge os fra jordens nordligste rige; det er derfor i sin orden, at vise ham al mulig ære, og at vi paa en værdig maade tage imod en fyrste, der allerede, som det er fortalt os, ved berømmelig daad har hjulpet til at opretholde Jesu Kristi guddommelige kirke imod hedningerne. Vi skal nu snart faa et begreb om hans magt og om det værd, han tillægger sig selv, af den maade hvorpaa han agter at optræde. Hvis han drager ind i staden ganske ligefrem, uden at synes at bryde sig om de rige stoffer, der er udbredte for at vise ham ære, da maa man deraf slutte, at han i sit eget hjem er vant til en lignende pragt. Hvis han derimod frygter for at træde paa de rige tepper og derfor gaar afveien, saa er der rimelighed for, at hans land ikke er vant til saadan velstand.“ Men kong Sigurd og hans lensmænd drager stolt ind i staden og lader sine vælige heste paradere paa de kostbare stoffer, uden i mindste maade at bekymre sig om disse stoffers værdi; thi kongen havde indskjærpet alle, som hørte til hans omgivelser, at de, hvor ualmindeligt det, de vilde faa at se, end kunde være, dog aldrig maatte synes at forundre sig derover.

Balduin ønskede selv at tage imod Sigurd som sin gjest i den hellige stad, at føre ham overalt omkring og forklare ham de hellige legender. I samling drog de hen at plukke palmer i Jeriko, i Abrahams have, og derfra begav de sig under god eskorte til Jordans flod, i hvis vande Sigurd fuldførte den tids brugelige

religiøse skik; derefter vendte de i god behold, sunde og raske, tilbage til Jerusalem, hvor Balduin lod tilberede for Sigurd og hans krigsmænd et prægtigt gjestebud, der varede i flere dage. Det er paa dette sted, at sagaen indblander en tildragelse, som den vidtløftig fortæller, og som Nordens folk synes at have tillagt stor vigtighed. Vi vil her lade krønikeskriveren selv tale: „Engang“, siger han, „da de to konger i al glæde og gjensidig tilfredshed sad ved siden af hinanden, udbrod Balduin: Da vi har hørt fortælle om de høje og glimrende bedrifter, du har udført paa dine reiser, glæder vi os overordentlig over din ankomst til vort rige; thi efter vor formening har du derved for dig selv erhvervet den guddommelige naade og forsikring om den evige salighed, og for os en uskatelig ære. Derfor ønsker vi ogsaa at tage endnu bedre mod dig end mod de andre fyrster, der i denne tid er komne at aflægge os besøg. Behag altsaa at modtage af vore hænder som et hæderfuldt minde en hvilken-somhelst gjenstand, du selv vil udvælge, som maa kunne blive dig til ære, og som du maa kunne tage med tilbage til dit land. — Gid Gud, ophøiede konge, svarede Sigurd, maa belønne dig, hvilket jeg ogsaa selv vil bestræbe mig for at gjøre, for al din imødekommenhed, for al den hæder, du beviser mig, og for dit høisindede forslag; men lad mig modent overveie, hvad jeg skal vælge, og jeg skal da underrette dig derom.“ Efterat kong Sigurd længe havde tænkt over, hvad der kunde forskaffe ham mest berømmelighed, faldt det ham ind, at for ham og hans efterfølgere vilde den kosbareste skat, han kunde eie, være et stykke af det kors, hvortil Jesus Kristus havde været naglet. Thi før hans tid havde ingen indvaaner i norden havt den lykke, at bringe et brudstykke hjem med af det sande kors, som opbevares i Jerusalem. Enhver ved jo, at keiserinde Helene, efter først at have ladet det hellige kors's træ gjennemsaage paa langs, har sendt den bageste del deraf til sin søn Konstantin og ladet en del, som var gjennemtrængt af Frelserens blod, forblive tilbage i Jerusalem.

Nogle dage derefter underrettede Sigurd kong Balduin om, hvad han havde valgt, og straks derpaa sammenkaldtes kongerigets herrer til en høitidelig forsamling. Saasnart alle var samlede, opregnede Sigurd de æresbevisninger, hvormed kongen af Jerusalem nylig havde overvældet ham, og blandt dem fremhævede han fornemmelig det tilbud at maatte vælge den kostbareste ting, som maatte findes i hans kongerige. „Derfor har vi nu“, vedblev han, „ifølge guddommelig indskydelse besluttet at vælge et stykke af det hellige kors, til hvilket Vorherre var naglet, da Han udstod den sidste lidelse.“ — „Min herre og konge“, svarede derpaa Balduin, „om et anliggende af en saa høi vigtighed er det vor pligt at tage vore lensmænd og biskoper med paa raad; thi vi frygter for at overtage hele ansvaret for indrømmelsen af en gunstbevisning, der endnu ikke er tilstaaet nogen pilegrim, af hvor høi stand han end har været. Men hvis de lærde og vise herrer, som her er tilstede, ikke gjør nogen indvending derimod, vil vi selv ikke lægge hindring iveien for, at det

sker, ophøiede konge, saaledes som du ønsker det.“ Sigurd trak sig derefter tilbage, hvorpaa kong Balduin, patriarken Gibelin (1107—17), de andre biskoper og vise mænd vidtløftig drøftede sagen indbyrdes, og omsider blev de enige om at overlade afgjørelsen til kongens visdom, idet de dog formanede ham til ikke ubetænksomt at overgive Sigurd en saa hellig relikvie. „Det guddommelige forsyn“, sagde da Balduin, „vil vaage over alt, og vi vil bede Gud, at Han i dette vil veilede os til sin egen høist mulige forherligelse og til vor frelse. Jeg har erfaret, at kong Sigurds undersaatte er kristelige, og at der iblandt dem gives flere retskafne folk af rosværdig vandel, hvor de jordiske levninger hviler af en konge og berømt helgen ved navn Olaf, hvem fortjenstfulde gjerninger har gjort velbehagelig for den almægtige. Det er ikke Sigurd, men derimod den hellige konge, jeg agter at skjænke et stykke af det sande kors, forat det kan særlig hensættes paa det hellige sted, hvor han hviler, og hvis jeg saaledes samtykker i, at denne hellige relikvie maa tjene til prydelse for Sigurds kongerige, da sker det kun under den betingelse, at han sverger at ville bringe det derhen, hvor jeg har sagt, og intet andet sted.“

Da alle havde givet denne beslutning sit bifald, fremsatte Balduin samme for kong Sigurd. „Vi overleverer dig“, sagde han, „et stykke af det sande kors, paa det vilkaar, at du tilligemed elleve af dine lensmænd sverger paa at ville bringe denne hellige relikvie til den hellige kong Olafs grav, at ville hensætte den paa det nævnte sted, og desuden iagttage, hvad andet vi efter vort godtbefindende endnu vil føie til denne ed.“ „Ophøiede konge,“ svarede Sigurd, „hvor vist det end er, at man ved min hjemkomst vil betragte det som en vanære, at jeg er reist saa langt bort for selv tolvte at aflægge en saadan ed, saa vil jeg dog underkaste mig disse betingelser, saafremt du og patriarken i forening med ti lensmænd vil sverge paa, at I virkelig vil give mig et stykke af det samme kors, hvorpaa Guds søn har udstaaet døden, og ikke et stykke af noget andet træ.“ Kong Balduin samtykkede i alt, hvad Sigurd forlangte. Eden blev derpaa aflagt gjensidig; men Sigurd svor kun, at han vilde gjøre sit bedste til at grundfæste og udbrede den kristelige religion i sit rige, og til at udvirke, at en domkirke blev bygget til ære for det sande kors og for den hellige Olaf paa det sted, hvor den sidstes grav findes. Endelig svor han, at han i sit kongerige vilde forud opkræve de ordentlige tiender og henlægge samme til oprettelsen af det paatænkte erkebispesæde.

Man overgav derefter høitidelig til kongen det hellige brudstykke af korset, hvortil man føiede endnu mange andre relikvier og sjeldne, kostbare gjenstande.

Det er rimeligvis i denne forsamling, at det krigsraad afholdtes, i hvilket de to konger, efter først at have udtalt den mening, at man skulde angribe Askalon, blev enige om, at de hellere vilde beleire Sidon.

(Sluttes.)

De kristne og socialismen.

Samtidig med at meddele, at paven har endt sin rundskrivelse om det sociale spørgsmaal, meddeler „Dagbl.“:

Mellem socialisterne og det klerikale centrum i Tyskland føres der en ivrig strid. Biskopperne danner katolske arbejderforeninger som modvegt mod socialisterne.

Tillige fortæller „Mrgbl.“

I Aachen fandt der i forrige uge et sammenstød mellem medlemmer af den katolske væverforening og et antal socialdemokrater. Præsidenten aabnede mødet med at bemærke, at der kun var indbudt katolske arbejdere, samt at han vilde anmode muligvis tilstedeværende socialdemokrater om at forlade huset. Da der ikke meldte sig nogen, udbragte præsidenten et leve for keiseren. Samtlige katolikere reiste sig, medens socialdemokraterne blev siddende, nogle med hat paa hovedet. Chefredaktøren for et af Aachens katolske blade reiste sig da og foreslog, at disse illoyale herrer skulde kastes ud. Dette vedtoges, og i løbet af faa minutter befandt samtlige socialdemokrater sig paa gaden.

I de protestantiske arbejderforeninger dernede gaar det anderledes til. Hovedfienden er ikke socialisme eller vantro; disse er engle mod catholicismen. Forrige søndag feirede Weitmars arbejderforening sin stiftelsesfest. Pastor Jøsting holdt festtalen. „Vaag og hæv eders hoveder! Og ved I, overfor hvilken fiende det først og fremst gjælder om at være aarvaagen? Det er overfor Rom.“ . . . og nu gik det løs.

Hvad er mon mest at rose: protestanternes eller katolikernes fremgangsmaade? —

Idet „Dagbl.“ bringer ovenstaaende meddelelse, aflægger det et vidnesbyrd om, med hvilken klogskab og omhyggelighed kristenhedens overhoved tager sig ogsaa af de ikke egentlig kirkelige sager:

Dog er det muligt, at der kan komme til at hengaa en maaned, inden den [rundskrivelsen] bliver offentliggjort, da paven efter affattelsen af slige aktstykker pleier at indhente sagkyndige kardinalers og prælaters udtalelser, hvilke vedkommende skal skrive paa korrekturaftrykkets rand. Først naar paven omhyggelig har gennemgaaet disse, giver han aktstykket den endelige redaktion.

Katholicismen og arbeidersagen.

(Sluttet.)

Omtrent paa samme tid som Kolping løftede ogsaa en anden prest den kristelige socialreforms fane. Det var Mainz's uforglemmelige biskop friherre von Ketteler. Denne gav sig ikke blot af med en enkelt stands behov, men viede dagens sociale spørgsmaal overhovedet sin kraft. Hvad han navnlig arbejdede for, var arbejder- og haandverkerstandens sammenslutning i korporationer samt lovens beskyttelse mod for tidligt og for langvarigt arbejde — hvorhos man maa vel erindre, at hvad nu enhver ved og begriber, det var dengang en banebrydende tanke. Ogsaa arbejdslønnens forholdelse o. s. v. indenfor retfærdige grænser udtalte han nødvendigheden af.

Ligesom Gruscha var pendent til Kolping, havde Ketteler sit sidestykke i den nylig afdøde domkapitular Mousfang i Hessen. Desuden kunde vi tilføie de endnu unge prester Franz Hitze og Dasbach, kapucinerpateren Theodosius i Schweiz, der særlige virkede for fabrikarbejdere, og Gernier i Frankrige.

En af de allermest fremragende er dog presten don Bosco i Turin. Han har ofret sit liv særlig til opdragelse af fattige og forsømte gutter; dem opdrog han for haandverk eller andre agtede samfundsstillinger. Han døde forrige aar, og i hovedinstituttet i Turin lever der omtrent 1000 unge gutter, hvoraf halvdelen er haandverkere og halvdelen studerer. Foruden dette hus gives der endnu 160 lignende anstalter i Italien, Frankrige, Spanien og Amerika. Der bliver opdraget ca. halvandet hundrede tusend gutter, og 18,000 lærlinger forlader aarlig anstalterne som uddannede haandverkere. Hele verket drives selvfølgelig i aldeles kirkelig aand.

Søger vi blandt de høie kirkefyrster venner af arbeidersagen, da finder vi Kölns erkebiskop kardinal Melchers, biskop Bernard af Münster og fyrstbiskop Kopp af Breslau. I en rundskrivelse til sin geistlighed fra februar iaar opfordrede han den til ivrig deltagelse i arbeidet paa det sociale omraade, og flere biskoper har gjort som han. I den grad er dr. Kops virksomhed fortjenstfuld, at keiser Wilhelm gav ham hæderspladsen ved den i Berlin nys afholdte arbejderkonference.

Men i spidsen for alle arbejdsvenner, baade for geistlige og læge, for høie og lave, staar kristenhedens overhoved, manden med det klare blik og den energiske tanke — „vor tids mand“, som et dansk, protestantisk blad har karakteriseret ham — pave Leo. Han har begrebet og udtalt det, at uden religionen naar de nuværende forviklede og truende samfundsforholde aldrig nogen løsning; de fremkalder kun revolution. Og paa den anden side vil kirken og kristendommen aldrig kunne trives, medmindre der kommer fred imellem samfundsklasserne, fred imellem kapital og arbejde, en fred, der ikke bestaar i, at den ene er gjort til den andens slave, men grunder sig paa retfærdighedens billige krav til begge.

Benedikt fra Nursia og hans amme.

Af

Fr. Paludan-Müller.

(Fortsat.)

A m m e n.

Men hvad er det dog, du siger!
Vil du ogsaa være fattig,
Du, som ovenpaa kan svømme?

B e n e d i k t.

Fattig, ja! som Herren selv og
Hele hans apostelskare.

A m m e n.

Da godnat, i lykkens drømme!
Da for intet vil jeg svare!
Tror du, at den skønne Julie
Længe lytter til en frier,
Der for hende sig fremstiller
Tiggerklædt med tomme lommer?
Godt, hvis hun dig aabner døren!

B e n e d i k t.

Men til døren ei jeg kommer;
Ugift vil mit liv jeg leve.

A m m e n.

Ugift vil dit liv du leve!
Men jeg neppe mer forstaar dig,
Du jo rent forstyrret taler —
Ugift, trods de mange piger?

B e n e d i k t.

Tænk paa, hvad sankt Paulus siger
I den bog, du nys mig skjænkede:
For et menneske det godt er,
Om en kvinde han ei rører.

A m m e n.

Nei, hvad er det dog, jeg hører!
Du et barn er, og sankt Paulus
Du forstaar ei. Ja, forstaa mig!
Dengang jeg blev gift, da hed det:
Ei for mennesket det godt er,
At i verden han er ene.
Det er Guds ord, tør jeg mene,
Saa det rigtigt vel maa være.
Nei, lad du sankt Paulus fare,
Og lad godtfolk dig belære!
Tror du, at senator Varro
Eller andre af de store
Under armene dig tager
Og dig hjælper frem i verden,
Naar du som en ussel stakkel,
Ei engang en kone mægtig,
Med klientens buk dig nærmer?
Tror du, høie æresposter
Vil staa aabne for en tigger,
Eller at sig magt og storhed
Hyller i en lærredskittel?

B e n e d i k t.

Just min armod er min titel.
Glem ei, hvad os skriften siger:
Hvo der være vil den første,
Netop være skal den sidste;
Alles tjener skal han være.

(Fortsættes.)

Kongetrone og gravkammer.

(Sluttet.)

Ludvig XV. var den sidste, som her biede paa den eftermand, der skulde afløse ham paa gravvagtten. Men han ventede forgjæves; Gud havde besluttet at tugte Frankrige for dets og dets fyrsters synder. Ludvig XVI.s hoved faldt paa skafottet, hans lig blev med foragt kastet ned i en grube, langt borte fra hans æts begravelsesplads. Men det var ikke nok. Fyrsterne havde syndet svært imod Gud og hans hellige love; svært skulde de bøde for alle nationers aasyn. „St. Denis's grave“, siger Chateaubriand, „var navnkundige blandt menneskenes begravelsespladse; fremmede strømmede did fra alle kanter for at se dets vidundere. Men da reiste en guddommelig vredesstorm

sig og drev menneskebølgen hen mod dødens slot, og bestyrtet maatte verden udbryde: „Hvor er dog Ammons tempel i ørkenen gaaet tilgrunde!“ Guds hevn skulde ramme Frankriges konger, og der skulde komme over dem en straffedom — den frygteligste, Guds profet kjender. Paa den tid, siger Herren, skal de kaste Judas kongers ben og dets fyrsters ben ud af deres grave og udsprede dem for solen og for maanen og for al himlens hær; de skal ikke sankes op og ikke begravnes, men blive til møg ovenpaa jorden.“

Den 16de oktober 1793 blev stilheden, der herskede indenfor abbediets mure, afbrudt. Istedendfor den fromme, vemodige koral, der pleier at bede for de bisattes evige hvile, hyles marseillaisen som et uveir ud af tusender af vilde struber gjennem de gamle, ærværdige rum. Gjennem de opbrudte porte strømmer der en større og større menneskemasse ind. Republiken — Camille Desmoulins og konventets andre udsendinge — holder nu sin gudstjeneste. Det var en forfærdelig dag: istedenfor bispehuen jakobinerhuen; carmagnolen, den vilde frihedsdans, istedenfor munkenes høitidelige procession ved kongegravene; paa det sted, hvor Bossuet og Massillon har talt udødelige ord, gjenlyder raabene, idet „bjergets“ mænd giver tegn til, at festen skal begynde. Da styrter korsene; man sønderslaa dem og træder dem under fødder; altrene bliver slaaede istykker og besudlede; de alvorlige skikkelser af abbeder og riddere og herrer i sten lemlæstes, forhaanes og slæbes gjennem gaderne under forbandelser og djævelsk latter. „Fremad!“ raaber Desmoulins.

Republiken havde kostet blod og drukket blod — kongens og presternes blod; mæt var den dog ikke. Dens hyænenatur driver den fremad. Man roder gravene op; lig vil man have. Gravkjælderens porte, et verk fra Karl den stores dage, bliver brudt op; ned farer den tøilesløse hob. Der laa de alle i sine stensenge. Merovinger, Karolinger, Kapetinger, de af husene Valois og Bourbon — alle de store i Frankriges historie; hertugerne og hertuginderne, prinserne, dauphinerne og marskallerne.

Et øieblik gjøs sværmen tilbage; de alvorlige, markerede ansigter paa de gamle helte indjagede endnu efter aarhundreders forløb frygt; endnu laa der høiheid i kongernes træk. Men Desmoulins gaar foran, resten følger. Ligene bliver kastede ud, klædebonnene rives istykker. Sansculotterne og fiskekjærringerne udtømmer sit raseri over de skjændede lig; de slaa dem med knytnæver, river haaret ud paa dem, skjærer lemmer af dem og kaster de lemlæstede og tilsølede kroppe hen til spot og moro for gadeungdommen. Dog, lad os kaste sløret over dette gruopvækkende skuespil i Europas historie! Der var for mange døde, til at en dag kunde forslaa, og hyænerne var ikke blevne mætte. Næste dag kom de igjen og paa tredje dagen ogsaa. Frankrige skulde renses for den sidste levning af kongedømmet, alt blev gjennemrodet, alt blev tilsølet. Folket vilde tage hevn for al den uret, det i aarhundreders løb havde lidt af sine herskere; ikke et eneste lig undgik dets rasen. Alle blev de kastede ud: Henrik IV., folkekongen, og Ludvig XII., landets fædre og dets

underkuere, regenten, den skammelige Orleans, og og Fenelons fortræffelige elev, danphinen; medlemmerne af familien Medici og den gode Henriette af England; Ludvig den hellige og Ludvig XV. — der laa de alle hulter til bulter i en vanhelliget grav. Det var en rædsom gudsdøm.

Men endda hørte Herrens vrede ikke op, og hans haand forblev udstrakt. Det sidste minde om kongerne skulde udslettes. St. Denis, nationens helligdom, som tolv aarhundreder var gaaede ærbødig forbi, og hvor ethvert slegtled havde nedlagt det kostbareste, det besad; St. Denis, helliget ved saa mange taarer, der var flydt her, saa mange suk, der her var opstegne fra hjerterne, saa megen smerte, der var baaren hid; St. Denis — skulde jevnes med jorden. Dens sterke piller blev slagne istykker og faldt sammen, klagende pib vinden gjennem de øde haller, regnen piskede ind gjennem de tomme vindusbuer, og solen om dagen, maanen og hele himlens hær om natten skinnede ind i dens indre. Republiken havde revet blytaget af og støbt kugler af det. De sidste tilhængere af kongedømmet vilde man gjennembore med de sidste rester fra kongegravene. „St. Denis er ødelagt,“ klagede i begyndelsen af vort aarhundrede Chateaubriand; „fuglene flagrer gjennem dets tomme rum, og græs vokser paa dets sønderbrudte altre. Istedendfor gravsangen, der engang gav gjenlyd under dets hvælving, hører man nu regnen, der drypper ned fra dets afklædte tag, eller naar en sten, der har løst sig af muren, falder ned.“

St. Denis er sat istand — en grav uden lig, en dødebaare uden nogen død; tomme er dens gravkamre, selv er St. Denis et lig. Man føler sig ilde tilmode her; liget er jo bleven smykket, udpyndet med stas og baand. I vinduerne har man anbragt nye glasmalerier. Det skuelystne folk kommer herud, det trænger sig ned i gravhvælvingerne, man glaner, man snakker, man ler, og man gjør bemerkninger over de alvorlige billeder af sten. Det ser én nok: Nutids-Frankriget har ingen forstaaelse af sine konger.

Da jeg traadte ud af St. Denis, var det middag. Himlen var ren som slebet staa; høstsolen lyste med en udsædvanlig varme, som om den vilde tage afsked paa lang tid. Enkelte gulnede blade dalede ned fra poplerne, der hegner veien. Det gamle abbedi stod der saa sørgeligt som en olding, der varmer sine kolde, halvdøde lemmer i solen. En klar straale faldt over dets façade, ruderne glinsede ved dette solglimt; det var som et pludselig frembrydende smil paa en døendes ansigt.

Jeg tog en vogn og kjørte hen imod Paris, hen over sletten, paa hvilken liguens kamp havde raset, og som vædedes med den ridderlige connetable Anne de Montmorencys blod; saa bøiede vognen af mod sydvest og kom til Meudon. Det er et ældre, kongeligt lystslot paa en sagte opadskraanende og med store haveanlæg prydet høi, der behersker udsigten i en vid omkreds. Udsigten fra terrassen er henrykkende. Foran mig laa Paris, nær nok til, at byen med sine kupler, søiler, taarne, triumfbuer helt kunde sees og

overskues fuldstændig. Umiddelbart for mine fødder laa rækker af villaer i malerisk afveksling, halvt skjulte mellem træer og løvverk i de mangfoldigste afskygninger, der slynger sig rundt om byen, i en umaadelig stor bue. Det forekommer én, som om alt vilde indbyde til glad at nyde livet under en saa skjøn himmel, i dette smilende landskab, der ligger foran os ligesom overøst med samtlige livets goder, gaver og nydelser, og hvor der ikke synes at være udstrøet andet end lykke. Mit blik gled henover staden med al sin glans og pragt; i horisonten, skarpt fremhævet mod en klar baggrund stod der noget mørkt truende, som en skikkelse af døden. Det var St. Denis's taarn. Der stod det, som om det vilde spotte millionernes intetsigende færden rundt omkring sig, som om det vilde sige: „Og dog hører I alle mig til.“ Det er den eneste blivende baggrund i det muntreste maleri af livet, som jeg nogensinde saa; som en skjærende mislyd skriger det gennem glædens festlige sange. Ja, var St. Denis ikke til med sit dystre taarn og sine kolde grave, med sin forraadnelse og ligstank — var ikke døden til, da havde I ret, I nydelsernes slegt!

Jeg satte mig under en skyggefuld platan. Dens blade hviskede i aftenluftningen, som om de vilde fortælle om festligheder og alt, hvad den her havde været vidne til. Da tænkte jeg over Bossuets ord i St. Denis's domkirke: „O, forgjængelighed! o, intethed! Alting er forfængeligt undtagen vedgaaelsen af vor intethed.“

Indenlandske efterretninger.

Hammerfest blev i mandags bytte for en stor ildsvaade, der lagde omkring $\frac{2}{3}$ af byen i aske. Byen havde 2,500 indbyggere. Blandt de nedbrændte bygninger er den lutherske kirke. Katholsk kirke med prestehus, skole og hospital er urørt. Under den store elendighed har vore prester og de barmhjertige søsterudmerket leilighed til at vise, at det ikke er saa slemt med den katholske intolerance, som man beskylder os for. Alt undværligt husrum er nemlig overladt til husvilde folk, hvem man ogsaa paa anden maade bistaar af al evne.

En kaptein af frelseshæren „frelste“ i søndags eftermiddags paa Grønland to søstre, den ene 12, den anden 14 aar, og bragte dem med sig hjem. Kun ved politiets bistand kunde smaapigernes moder næste dag frelse dem.

Udenlandske efterretninger.

Erkeabbed for Beuroncr-benediktinerne er den anden af de to stiftere bleven, nemlig Maredsous's abbed, Placidus Wolter.

I Antwerpens kommunestyrelse blev der foreslaaet at skjænke 5000 francs til folk, der var bidte af hunde med vandskræk og vilde søge hjælp hos Pasteur. Men da de liberale gjorde nar af, at en katolik foreslog, at halvdelen skulde gives til folk, der for samme sygdom vilde søge hjælp hos st. Hubertus's helligdom, hvor i 1100 saa mange var blevne helbredte, saa satte det katholske flertal dette forslag igjennem.

Intolerance overfor anderledes-troende bliver den katholske kirke stadig beskyldt for. Nu meddeler bl. a. „Mrgbl.“, at der blandt jøderne i London er en i jødedommens annaler vistnok enestaaende bevægelse i gang. En stor del fremragende jøder, blandt dem overrabiner dr. Adler, sir Julian Goldsmith, sir John Simon, mr. Montefiore m. fl. er traadte sammen i et udvalg for at overrække kardinal Manning en prægtig udstyret lykønskingsadresse i anledning af hans biskops-jubilæum. Adressen skal tillige være et udtryk for taknemmelighed for de bestræbelser, kardinalen har vist til gunst for de forfulgte jøder i Rusland.

Port de France, Martiniques afbrændte hovedstad, var en by paa kun 12,000 mennesker, og dog besad den en domkirke og et stort hospital, der hver for sig vurderedes til $1\frac{1}{2}$ mill. francs. Saaledes giver katholikernes høiagtelse for religionen sig udtryk.

Passionsspillet i Oberammergau trækker i den grad besøgende til stedet, at skjønt tilskuerspladsen rummer 4000 mennesker, maa billetterne bestilles allermindst 14 dage i forveien.

Et hus er styrtet sammen ved Rom; af 20 personer, som kom tilskade, døde de 7.

Af næringssorg har en yngre tegner i Paris med kulos dræbt sig og sine 6 børn; konen var endnu ikke kvalt, da der kom hjælp.

Store uroligheder finder fortiden sted i Valparaiso. De strikende arbejdere sammen med pøbelen plyndrer butikkerne og stikker ild paa husene. Somme af eierne forsvarer sig med krudt og kugler, og panserskibe slynger projektiler mod tumultanterne.

Blandinger.

Det gyldne alfabet. En tidligere ofte straffet 29 aar gammel person stod igaar for retten tiltalt for at have forvendt et beløb af 4—500 kroner, som han under forskellige paaskud havde fralistet en 61 aar gammel pige, overfor hvem han havde spillet frier, og som forlovede sig med ham. Bekjendtskabet var stiftet ved, at tiltalte som kolportør af gudelige skrifter var kommen til hende og fik hende til at abonnere paa „det gyldne alfabet.“ Han var forlovet og efter en enkelt erklæring ogsaa gift paa andre kanter. Lagretten kjendte tiltalte, trods hans ihærdige benægtelse, skyldig, og retten idømte ham $2\frac{1}{2}$ aars strafarbeide. (Dagbl.)

Helvedesskrækken har atter krævet et menneskeliv i Sverige. Offeret var en gaardmandssøn fra nærheden af Karlsstad flittig og ordentlig. Men da indremissionærerne havde faaet fat i ham, saa satte han sig i hovedet at han havde syndet mod den Helligaand, og at han derfor maatte blive evig fordømt. Religiøst vanvid greb ham, han kunde ikke udholde tanken om den forestaaende helvedesstraf og skjød sig en kugle gennem hovedet.

(Tromsø stiftstd.)

Egteviede

ved St. Olafs kirke

den 26de juli

William Williamson — Karoline Gjerstrøm.

Uregelmæssigheder ved bladets tilstilling bedes uopholdelig meldte til ekspeditionen, Akersveien 4.